

Мақомоти ҳудудии андоз ва
андозсупорандагон

Оид ба тағйиру иловаҳои ба Кодекси андоз
тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 11
феврали соли 2025, №2143 воридшуда

Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади дар амал дуруст татбиқ намудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз 11 феврали соли 2025, №2143 (минбаъд - Қонун) тавзеҳоти зеринро манзур менамояд.

Тибқи талаботи моддаи 2 Қонун, тағйиру иловаҳои ба Кодекси андоз 1 моҳ пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода мешавад. Қонун 12 феврали соли 2025, №20 (4916) дар нашрияти “Садои мардум” ба нашр расида, бинобар ин мавриди амали муқаррароти он аз 12 марти соли 2025.

Моддаи 1 Қонун аз 47 қисм иборат буда, дар он тағйиру иловаҳои хусусияти таҳрирӣ ва мутобиқгардонӣ ба қонунгузори дигар, имтиёзҳои андозӣ баҳри рушд ва дастгирии давлатии баъзе соҳаҳои иқтисодӣ ва иҷтимоии кишвар, беҳтар кардани назорати андоз, содаю рақамикунони маъмурикунонии андоз муқаррар карда шудааст. Аз ҷумла қисмҳои 1, 3-5, 7-10, 12, 13, 16-21, 23, 25, 35, 38 ва 40-41-и моддаи 1 Қонун хусусияти таҳрирӣ ва мутобиқгардонӣ ба қонунгузори дигарро доранд.

I. Оид ба имтиёзҳои андозӣ баҳри рушд ва дастгирии давлатии баъзе соҳаҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ, фаъолияти инноватсионӣ - технологӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар соҳаҳо.

1. Соҳаи футболи Тоҷикистон (бандҳои 3) ва 10) қисми 14, банди 6) қисми 27, қисмҳои 37, 39 ва 42 Қонун).

1) Мутобиқ ба тағйирот ба банди 27) қисми 1 моддаи 189 Кодекси андоз маблағҳои музди меҳнат, подошпулиҳо ва пардохтҳои дигаре, ки мураббӣён, мутахассисон, кормандон ва бозингарони хориҷии субъектҳои соҳаи футболи Тоҷикистон гирифтаанд, андозбандӣ карда намешаванд.

Бинобар ин, имтиёзи мазкур танҳо нисбат ба даромадҳои мураббӣ, мутахассисон, кормандон ва бозингарони хориҷии субъектҳои соҳаи футболи Тоҷикистон татбиқ гардида, нисбат ба даромадҳои мураббӣ, мутахассисон, кормандон ва бозингарони ватании соҳаи футболи Тоҷикистон амалӣ намегардад.

2) Тибқи тағйирот ба банди 10 қисми 2 моддаи 189 Кодекси андоз даромадҳои субъектҳои соҳаи футболи Тоҷикистон бо андоз аз даромади шахсони ҳуқуқӣ андозбандӣ карда намешаванд.

Имтиёзи мазкур соли ҳисоботии 2024-ро дар бар намегирад. Бинобар ин, субъектҳои соҳаи футболи Тоҷикистон андоз аз даромади шахсони ҳуқуқиро барои соли молиявии 2024 тибқи тартибиқи муқарраршуда ҳисоб ва пардохт менамоянд.

3) Воридоти молҳои варзишӣ барои таъмини эҳтиёҷоти субъектҳои соҳаи футболи Тоҷикистон аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд. Номгӯӣ ва миқдори молҳои варзишӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд (қисми 4 моддаи 251 Кодекси андоз).

Ҳангоми дар дохили ҷумҳурӣ таҳвил намудани чунин молҳои воридшуда, ки дар нуқтаҳои гумрукӣ имтиёзи андоз гирифта буданд, чунин амалиёт минбаъд мавриди андозбандӣ қарор дода мешаванд.

4) Тибқи тағйирот ба қисми 1 моддаи 347 Кодекси андоз объектҳои ғайриманқули субъектҳои соҳаи футболи Тоҷикистон бо андоз аз объектҳои ғайриманқул андозбандӣ карда намешаванд.

5) Қитъаҳои замини ба субъектҳои соҳаи футболи Тоҷикистон вобастагардида аз пардохти андози замин озод мебошанд (қисми 1 моддаи 353 Кодекси андоз).

6) Воситаҳои нақлиёти субъектҳои соҳаи футболи Тоҷикистон андоз аз воситаҳои нақлиёт озод карда мешаванд (сархати ҳаштум моддаи 361 Кодекси андоз).

Имтиёзҳои дар банди 4)-6) қисми 1 мактуби мазкур пешбинишуда давраи семоҳаи якуми соли 2025-ро дар бар нагирифта, он пас аз аввали семоҳаи дуюми ҳамин сол мавриди амал қарор дода мешавад. Ин имтиёзҳо ба объектҳои ғайриманқул, замин ва воситаҳои нақлиёте татбиқ карда мешавад, ки соҳиби воқеии онҳо аз рӯи ҳуҷҷатҳо субъектҳои соҳаи футбол бошанд.

2. Барои рушди соҳибкории иҷтимоӣ, ҳавасмандагардонии корхонаҳо чиҳати ҷалби кормандони маъюб ба фаъолияти меҳнатӣ ва дастгирии иловагии давлатии маъюбони гурӯҳи I (банди 4) қисми 14, қисми 15 ва сархати дуюми қисми 37 Қонун).

1) Корхонаҳо, ба истиснои корхонаҳое, ки ба фаъолияти савдо, миёнаравӣ, таъминотӣ-фуруш ва захиракунӣ машғуланд, ки дар онҳо дар як вақт дар соли ҳисоботии андоз:

а) на камтар аз 50 фоизи шумораи кормандонро маъюбон ташкил медиҳанд;

б) на камтар аз 50 фоизи маблағҳои музди меҳнат ва таъминоти дигари моддӣ, аз ҷумла дар шакли натуралӣ, барои эҳтиёҷоти маъҷубон сарф карда шудааст, бо андоз аз даромади шахсони ҳуқуқӣ андозбандӣ карда намешаванд (банди 9) қисми 2 моддаи 189 Кодекси андоз).

Бо назардошти муқаррароти мазкур, даромадҳои корхонаҳои ғайри фаъолияти савдо, миёнаравӣ, таъминотӣ-фуруш ва захирақунӣ, ки бештар аз 50 фоизи шумораи кормандони онҳоро маъҷубон ташкил дода, на камтар аз 50 фоизи маблағҳои музди меҳнат ва таъминоти дигари моддӣ, аз ҷумла дар шакли натуралӣ барои эҳтиёҷоти маъҷубон сарф карда шудааст, бо андоз аз даромади шахсони ҳуқуқӣ андозбандӣ карда намешаванд.

Имтиёзи мазкур соли ҳисоботии 2024-ро дар бар намегирад. Ҳамзамон тағйироти мазкур истифодабарандагони имтиёзи мазкурро аз иҷрои талаботи зербандҳои қисми 8 моддаи 241 Кодекси андоз, яъне аз пешниҳоди эълумияи андоз аз даромади шахсони ҳуқуқӣ ва ҳисоботи муҳосиби соли на, аз ҷумла тавозуни муҳосибӣ, барои ҳар як соли ҳисоботии андоз озод намекунад.

2) Объектҳои ғайриманқули шахсони ҳуқуқӣ, ки 50 фоизи кормандонашонро маъҷубони гурӯҳҳои I ва II ташкил медиҳанд, нисбат ба объектҳои ғайриманқуле, ки бевосита аз ҷониби чунин шахсон барои иҷро намудани вазифаҳои оинномавии худ истифода мешаванд, бо андоз аз объектҳои ғайриманқул андозбандӣ карда намешаванд (қисми 1 моддаи 347 Кодекси андоз)

Имтиёзҳои мазкур семоҳаи якуми соли 2025-ро дар бар намегирад.

3) Тибқи тағйирот ба банди 11) қисми 1 моддаи 189 Кодекси андоз фарқияти афзоиши арзиши молу мулки ғайриманқул ҳангоми фуруш ё шакли дигари бегона кардан (ба истиснои объектҳои ғайриманқули бо мақсадҳои соҳибкорӣ истифодашаванда), агар то лаҳзаи бегона кардан на камтар аз 2 сол дар моликияти шахси воқеӣ қарор дошта бошад, аз ҳисоб ва пардохти андоз аз даромади шахсони воқеӣ озод мешавад.

Дар ин асос аз 12 март соли 2025 ба шахсони воқеӣ имтиёз вобаста ба андоз аз даромади шахсони воқеӣ барои афзоиши арзиши молу мулки ғайриманқул ҳангоми фуруш ё шакли дигари бегона кардан ба шарте пешбинӣ карда шуд, ки агар молу мулки ғайриманқул то лаҳзаи бегона кардан на камтар аз 2 сол дар моликияти шахси воқеӣ қарор дошта бошад. Аз муқаррароти банди 11) қисми 1 моддаи 189 Кодекси андоз талабот оид ба дар қайди молу мулки ғайриманқул будани шахси воқеӣ ва танҳо нисбат ба як ҷойи зисти асосии шахси воқеӣ татбиқ гардидани ин имтиёз хориҷ карда шудааст.

Ба инобат гирифта шавад, ки имтиёзи мазкур танҳо нисбат ба молу мулки ғайриманқуле, ки дар давоми 2 сол дар моликияти шахси воқеӣ қарор дошта бошад амалӣ карда мешавад, инчунин дар тағйироти мазкур объектҳои ғайриманқули бо мақсадҳои соҳибкорӣ истифодашаванда аз чунин имтиёз хориҷ шудаанд.

4) Бо илова намудани ҷумлаи сеюм ба қисми 5 моддаи 191 Кодекси андоз тарҳҳои шахсии дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда пешбинишуда, инчунин нисбат ба даромади маъҷубони ғуруҳи I, ки дар шакли музди меҳнат ва аз соҳибкории инфиродӣ гирифта нашудаанд, татбиқ мегардад. Зимнан, маврид ба қайд аст, ки тибқи талаботи банди 25) қисми 1 моддаи 189 Кодекси андоз даромади дар шакли музди меҳнат гирифтаи маъҷубони ғуруҳи I аз андоз аз даромади шахсони воқеӣ озод карда шудаанд. Минбаъд дар асоси талаботи ҷумлаи сеюми қисми 5 моддаи 191 Кодекси андоз агар маъҷубони ғуруҳи I корманди кироия ва соҳибкори инфиродӣ набошанд, аз як манбаи даромади дигари чунин шахсон барои ҳар моҳи тақвими ба андозаи дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда барои ҳисобҳо тарҳи шахсӣ амалӣ карда мешавад.

3. Оид ба имтиёзҳои андоз аз арзиши иловашуда (минбаъд-ААИ) (қисми 27 моддаи 1 Қонун).

1) Тибқи ворид намудани банди 12 ба қисми 2 моддаи 251 хизматрасонии Оператори маълумоти фискалӣ, ки ба мақомоти андоз дар як вақт маълумоти дастгоҳҳои назоратӣ-ҳазинавино дар бораи ҳисоббаробаркуниҳо ва рамзгузориҳои электронии молҳо ирсол мекунад ва дорои таҷҳизоти махсус барои коркард, қабули мустақил ва доимӣ, ҳифз ва нигоҳдории криптографии маълумоти фискалии дар рӯйи онлайн (воқеӣ) гирифташуда мебошад, аз пардохти ААИ озод мегардад.

2) Ба сарҳати дуҷуми қисми 4 моддаи 251 Кодекси андоз, пас аз калимаи «сарватҳо» илова намудани калимаҳои «, инчунин воридоти сабикаҳои ченакӣ, ки аз металлҳои қиматбаҳои онҳо дар хориҷи кишвар коркард карда шудаанд», минбаъд воридоти сабикаҳои ченакӣ, ки аз металлҳои қиматбаҳои онҳо дар хориҷи кишвар коркард карда мешаванд, аз пардохти ААИ озод мегардад.

Мутобиқ ба муқаррароти мазкур, минбаъд дар баробари воридоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои Ҳазинаи давлатии сарватҳо, инчунин воридоти сабикаҳои ченакӣ, ки аз металлҳои қиматбаҳои онҳо дар хориҷи кишвар коркард карда шудаанд, аз пардохти ААИ озод мешаванд (сарҳати дуҷуми қисми 4 моддаи 251 Кодекси андоз).

3) Бо иваз намудани калимаҳои «дорувории тиббӣ, ба истиснои дорувории тиббии дар дохили ҷумҳурий истеҳсолшаванда, ки тартиб ва номгуӣ онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд» дар сарҳати панҷуми қисми 4 моддаи 251 Кодекси андоз ба калимаҳои «инчунин дорувории тиббии алоҳидае, ки номгуӣ онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд, ба истиснои дорувории тиббии дар ҷумҳурий истеҳсолшаванда», минбаъд номгуӣ дорувории алоҳидае, ки ҳангоми воридот аз пардохти ААИ озод карда мешаванд, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад. Тағйироти мазкур хусусияти имлоӣ дорад ва бо мақсади сода намудани тартиби воридоти дорувории тиббии имтиёздор аз ин сарҳат калимаи «тартиб» хориҷ карда шуд.

4) Дар сархати сенздаҳуми қисми 4 моддаи 251 Кодекси андоз дар ҷумлаи якум ибораи “ба истиснои гандуми навъҳои 1-4” ва ҷумлаи дуюм бо мазмуни Номгӯй ва ҳаҷми воридоти молу мавод бевосита барои субъектҳои хоҷагидор дар соҳаҳои парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва истеҳсоли хӯроки омехтаи паранда ва чорво вобаста ба эҳтиёҷоти худии онҳо, бо назардошти ҳаҷми истеҳсоли мол барои соли дахлдор, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешаванд илова карда шуд.

Аз 12 марти соли 2025 воридоти технологияву таҷҳизот ва мавод барои таъминоти соҳаҳои парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва (ё) воридоти молҳо, ба истиснои гандуми навъҳои 1-4, бевосита барои эҳтиёҷоти худии субъектҳои хоҷагидор дар соҳаҳои парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва истеҳсоли хӯроки омехтаи паранда ва чорво дар асоси номгӯй ва ҳаҷме аз ААИ озод карда мешавад, ки онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян кардааст.

5) Дар қисми 4 моддаи 251 Кодекси андоз сархатҳои нуздаҳум ва бистум бо мазмуни зерин илова карда шудаанд:

«- воридоти мазути камсулфур барои эҳтиёҷоти марказҳои барқу гармидиҳӣ, ки миқдори он аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад;

- воридоти молҳои варзишӣ барои таъмини эҳтиёҷоти субъектҳои соҳаи футболи Тоҷикистон. Номгӯй ва миқдори молҳои варзишӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.».

Минбаъд муқаррароти сархатҳои нуздаҳум ва бистуми ҳамин қисм имконият медиҳад, ки воридоти мазути камсулфур барои эҳтиёҷоти марказҳои барқу гармидиҳӣ ва воридоти молҳои варзишӣ барои таъмини эҳтиёҷоти субъектҳои соҳаи футболи Тоҷикистон танҳо дар асоси номгӯй ва миқдоре, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд, аз имтиёзи пешбинишуда бархурдор шавад.

6) Мутобиқ ба илова гардидани қисми 9 ба моддаи 251 Кодекси андоз минбаъд воридот ва содироти барқ дар доираи созишномаи байниҳукумати давлатҳои Осиёи Марказӣ дар бораи интиқол ва транзити неруи барқ, инчунин танзими басомадҳо дар хатти интиқоли барқи байнидавлатӣ аз пардохти ААИ озод мебошанд.

4. Оид ба имтиёзҳои андозии низоми содакардашудаи андозбандӣ барои фаъолияти инноватсионӣ технология ва мушаххасоти дигари низоми мазкур (қисми 47 моддаи 1 Қонун).

Дар моддаи 396 Кодекси андоз:

1) Тибқи тағйирот ба қисми 1 ҳамин модда минбаъд имтиёзҳои андозии низоми содакардашудаи андозбандӣ барои фаъолияти инноватсионӣ технология танҳо дар парки технологии аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсисдодашуда татбиқ карда мешаванд.

2) Аз қисми 3 ҳамин модда хориҷ намудани калимаҳои «ба истиснои пардохти андози иҷтимоӣ ҳамчун андозсупоранда-суғуртакунанда, пардохти андоз аз даромади шахсони воқеӣ ва андози иҷтимоӣ

суғурташаванда, инчунин дар лаҳзаи пардохти даромадҳо дар манбаи пардохт, аз ҷумла суди саҳмияҳо ҳамчун агенти андоз,» боиси зиёд гардидани имтиёзҳои андозҳо дар низоми содакардашудаи андозбандӣ барои фаъолияти инноватсионӣ технологӣ мешавад.

3) Ворид намудани қисмҳои 4, 5 ва 6 ба ҳамин мода боиси ба андозаи 50 фоизи меъёри муқаррарнамудаи моддаи 183 Кодекси андоз оид ба андоз аз даромади шахсони воқеӣ ва ба андозаи 50 фоизи меъёри муқаррарнамудаи сархати дуҷумла қисми 2 моддаи 332 Кодекси мазкур оид ба андози иҷтимоӣ гардида, инчунин даромади саҳмдорон (иштирокчиён)-и субъектҳои фаъолияти инноватсионӣ технологӣ аз пардохти андоз аз суди саҳмияҳо дар манбаи пардохт пурра озод карда мешавад.

Тибқи тағйироту иловаҳои мазкур имтиёзҳои андозии низоми содакардашудаи андозбандӣ барои фаъолияти инноватсионӣ технологӣ нисбат ба субъектҳои татбиқ мегардад, ки фаъолияти инноватсионӣ технологиро дар парки технология аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсисдодашуда амалӣ менамоянд.

Тибқи муқаррароти қисмҳои 1 ва 2 моддаи 183 Кодекси андоз даромади андозбандишавандаи шахси воқеӣ-резидент аз ҷойи кори асосӣ зиёда аз тарҳи шахсӣ бо меъёри 12 фоиз ва даромади андозбандишавандаи шахси воқеӣ-ғайрирезидент аз кори кироӣ, ки аз манбаҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст оварда шудааст, бо меъёри 20 фоиз муқаррар карда шудааст.

Мутобиқ ба талаботи сархати 2 қисми 2 моддаи 332 Кодекси андоз меъёри андози иҷтимоӣ барои суғурташудагон барои ташкилотҳои дигар - 2 фоиз муқаррар карда шудааст.

Бинобар ин, даромади андозбандишавандаи шахси воқеӣ аз кори кироӣ дар субъектҳои фаъолияти инноватсионӣ технологӣ бо андоз аз даромад ва даромади бо андози иҷтимоӣ андозбандишавандаи шахсони воқеӣ-резидентон (суғурташаванда)-и субъектҳои фаъолияти инноватсионӣ технологӣ ба андозаи 50 фоизи меъёрҳои мазкур андозбандӣ карда мешавад.

Даромади саҳмдорон (иштирокчиён)-и субъектҳои фаъолияти инноватсионӣ технологӣ аз пардохти андоз аз суди саҳмияҳо дар манбаи пардохт озод карда шуданд.

II. Оид ба пешбурди баҳисобгирӣ ва рақамикунонӣ (қисмҳои 2, 11, 22-24, 26, 36 ва 43-44 моддаи 1 Қонун).

1. Илова намудани калимаҳои «дар муҳлати дар қонунгузори амалкунандаи соҳавӣ» дар ҷумлаи дуҷумлаи зербанди а) банди 13) моддаи 2 Кодекси андоз барои муайян намудани муҳлати қабули қарор дар бораи тақсими суди саҳмия заминаи ҳуқуқӣ муҳаё менамояд.

Банди 13) моддаи 2 Кодекси андоз мафҳуми суди саҳмиро муайян намуда, дар асоси тағйироти ба он ворид карда шуда муҳлати қабули қарор мушаххас карда мешавад. Минбаъд агар аз ҷониби андозсупоранда дар муҳлати дар қонунгузори амалкунандаи соҳавӣ муайяншуда қарори дахлдори муассисонро оид ба тақсими ғоидаи софи корхона бо меъёрҳои

муайяншуда қабул карда нашавад ва мақсаднок истифода шудани он таъмин нагардад, чунин фоидаи софи корхона оид ба андоз аз суди саҳмия мавриди андозбандӣ қарор дода мешавад.

Ба моддаи 106 Кодекси андоз воридот намудани қисми 10 асосҳои ҳуқуқи барои рақамикунонии соҳа ва дар ин замина ҷиҳати тезонидани раванди барҳамдиҳии субъектҳои соҳибкорӣ асос мешавад. Тибқи тағйироти мазкур маблағҳои андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои барзиёд пардохт ё ситонидашуда барои пардохти қарзи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо ба ҳисоб гирифта мешавад. Субъекти соҳибкории аз Феҳрист хориҷшаванда, ки агар барои баҳисобгирӣ ва ё баргардонидани маблағҳои барзиёд пардохт ё ситонидашудаи андозҳо, ҷаримаҳо, фоизҳо ариза пешниҳод накарда бошад, пас чунин маблағҳо аз ҳисобварақаи шахсии чунин андозсупоранда бароварда мешаванд. Новобаста аз ин, чунин андозсупорандагон дар муҳлати даъво ҳуқуқ доранд, ки барои барқарор намудани маблағҳои аз ҳисобварақаи онҳо хориҷ карда шуда бо ариза муроҷиат намоянд.

2. Тағйироту иловаҳо ба қисми 4 моддаи 241 Кодекси андоз хусусияти мушаххасгардонӣ оид ба пешниҳоди эълومияи андоз аз даромади шахсони воқеиро дошта, уҳдадор менамояд, ки шахсони воқеӣ-резидентоне, ки дар суратҳисобҳояшон дар бонкҳои хориҷии воқеъ берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон зиёда аз 2000 нишондиҳанда барои ҳисобҳо маблағҳои пулӣ доранд, инчунин онҳое, ки берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегиранд ва миёнаравҳо, ба истиснои миёнаравҳои касбӣ, аз шахсоне, ки агенти андоз намебошанд, даромад мегиранд то 1-уми апрели баъди соли ҳисоботӣ ба мақомоти андоз эълумия пешниҳод намоянд.

Тағйирот ба қисми 1 моддаи 243 Кодекси андоз бо мақсади ба танзим даровардани муҳлати пардохти андоз аз даромади шахсони воқеӣ қабул карда шудааст. Минбаъд шахсони воқеӣ, ки супорандагони андоз аз даромад мебошанд, уҳдадор гардидаанд, ки андозро дар маҳалли баҳисобгирӣ на дертар аз санаи 15-уми пас аз моҳи тақвимие, ки дар он даромад гирифтаанд, пардохт намоянд.

3. Тағйирот ба қисми 6 моддаи 334 Кодекси андоз бо мақсади дар асоси маълумоти мақоми давлатии батанзимдарории муносибатҳои вобаста ба замин аз ҷониби мақоми андоз тавассути низоми барномаҳои иттилоотии мақомоти андоз ташаккул додани ҳисоботи андози иҷтимоӣ мебошад. Тибқи тағйироти мазкур ҳангоми гирифтани маълумоти иловагӣ аз мақомоти соҳавӣ ё аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод гардидани тавзеҳот (ё ҳуҷҷатҳои асоснок), мақомоти андоз дар давоми як моҳ аз санаи гирифтани чунин маълумот (тавзеҳот) уҳдадор мегардад, ки дар ин асос ҳисоботи ислоҳшударо барои давраи ҳисоботӣ ба низоми барномаҳои иттилоотии мақомоти андоз ворид намояд ва дар ин хусус ба ҳуҷраи шахсии андозсупоранда огоҳнома ирсол намояд.

4. Бо мақсади рақамикунонии раванди маъмурикунонии андоз ба қисми 2 моддаи 381 Кодекси андоз ҷумлаи дуум илова карда шуд, ки тибқи он

супорандаи андози низоми содакардашудаи андозбандӣ уҳдадор гардидааст, ки дар санаи анҷом додани таҳвили мол, иҷрои кор ва хизматрасонӣ ба субъектҳои дигари хоҷагидор ҳисобнома-фактураи электронӣ пешниҳод намояд.

5. Ҷиҳати дар шакли электронӣ аз ҷониби мақомоти андоз ташаққул додани эълумия, ҳисоб ва пардохти андози ягонаи кишоварзӣ дар қисмҳои 1 ва моддаи 388 Кодекси андоз тағйирот ворид карда шудааст. Тибқи ин тағйирот ҳисоби маблағи андози ягонаи кишоварзӣ, дар асоси маълумоти мақоми ваколатдори давлатии батанзимдарории муносибатҳои вобаста ба замин аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ то 1-уми феввали соли ҳисоботӣ тавассути низоми барномаҳои иттилоотии мақомоти андоз ташаққул дода шуда, ба андозсупоранда огоҳинома ирсол мегардад.

Дар ҳолати гирифтани маълумоти иловагӣ аз мақоми ваколатдори давлатӣ ва (ё) аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод гардидани тавзеҳот (ё ҳуҷҷатҳои асоснок), мақомоти андоз уҳдадор мегардад онро баррасӣ намуда, ҳисоботи ислоҳкардашударо барои давраи ҳисоботӣ ба низоми барномаҳои иттилоотии мақомоти андоз ворид намояд ва дар ин хусус ба андозсупоранда огоҳинома ирсол намояд.

III. Оид ба назорати андоз (қисми 6 моддаи 1 Қонун).

Барои боз ҳам содатар намудани раванди санҷиши сайёри андози ҷаъолияти воҳиди алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ – резидент, барҳамдиҳӣ, ҳамроҳшавӣ ва муттаҳидшавии ташкилотҳои ҷамъиятӣ, ассотсиатсияҳо, кооперативҳои моликони манзил ва субъектҳои дигари мустақил, ки ба ҷаъолияти ҷамъиятӣ, эҳсонкорӣ ва (ё) ҳамчун ташкилоти тобеи мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ аз буҷет маблағгузорӣ шаванда, агар онҳо ба ҷаъолияти соҳибкорӣ машғул набошанд, ҳангоми қатъи ҷаъолияти хоҷагиҳои деҳқонии (фермерии) супорандаи андози ягонаи кишоварзӣ, инчунин ҳангоми гузариши соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома ҷаъолияткунанда ба шахси ҳуқуқӣ дар моддаи 47 қисми 9 илова карда шуд, ки тибқи он дар ин ҳолатҳо бе гузаронидани санҷиши сайёри андоз дар давоми то 10 рӯзи корӣ бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ санади дахлдор дода мешавад.

Дар ин ҳолат ҳангоми гирифтани маълумоти иловагии бо ҳуҷҷатҳо асосноккардашуда дар бораи аз ҷониби андозсупоранда пинҳонкунии маблағи андозҳо, мақомоти андоз дар ҷаъолияти соҳибкорони инфиродӣ санҷиши сайёри андозро танҳо дар муҳлати даъво дар асоси ҳулоаси комиссия оид ба масъалаҳои канорагирӣ аз андозбандӣ мегузаронанд.

IV. Оид ба мукамал намудани ҳисоб ва пардохт намудани ААИ (қисмҳои 26 ва 29-32 моддаи 1 Қонун).

1. Барои мушаххас намудани мафҳумҳои «молҳои воридотӣ» ва «воридшуда» дар қисми 7 моддаи 248 Кодекси андоз мувофиқан калимаҳои «ва хариди дохилӣ, ба истиснои молҳои, ки нархҳои (тарифҳои) онҳо мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон танзим карда мешаванд» ва

«ва харидашуда» илова гардида шуда, калимаи «воридоти» ба калимаҳои «молҳои воридотӣ ва хариди дохилии» иваз карда шавад.

Моддаи 248 Кодекси андоз, ки арзиши амалиёти андозбандишавандаи ААИ-ро муайян менамояд, дар асоси қисми 7 он арзиши амалиёти андозбандишавандаи молҳои воридотӣ ва хариди дохилӣ, ба истиснои молҳои, ки нархҳои (тарифҳои) онҳо мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон танзим карда мешаванд ҳангоми таҳвили минбаъда наметавонад аз арзиши молҳои воридотӣ ва хариди дохилии андозбандишаванда кам бошад. Дар ҳолатҳои ба миён омадани фарқияти манфии арзиши амалиёти андозбандишавандаи моли воридшуда ва харидашуда чунин фарқият барои ҳисобкунии ААИ баробари сифр қабул карда мешавад.

2. Тағйирот ба қисми 2 моддаи 254 Кодекси андоз хусусияти таҳрирӣ ва мушаххаскунанда дошта дар он калимаҳои «чунин мол» ба калимаҳои «чунин моли содиротшуда, новобаста аз муқаррароти қисми 3 моддаи 251 ва қисми 1 ҳамин модда,» иваз карда шудааст.

Тибқи тағйироти мазкур ҳам барои содироти моли аз ААИ озод ва ҳам содироти мол бо меъёри сифрии ААИ дар асоси талаботи моддаи 255 Кодекси андоз ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи содироти мол якхела ба шумор рафта, тасдиқ нагардидани содироти мол аз рӯи меъёри мусбати ААИ-14 фоиз андозбандӣ мегардад.

3. Бо мақсади дуруст муайян намудани маҳалли иҷрои кор ё хизматрасонӣ номи моддаи 258 Кодекси андоз дар таҳрири нав ифода намуда қисми 9 илова карда шуд

Минбаъд барои мақсадҳои ААИ вобаста ба кор ё хизматрасониҳои дар қисми 9 моддаи 258 Кодекси андоз номбаршуда, маҳалли ҷойгиршавии харидори хизматрасониҳо (корҳо), ки ин хизматрасониҳо (корҳо) бештар бо он алоқаманд мебошанд, маҳалли иҷрои кор ё хизматрасонӣ эътироф карда мешавад ва маблағи ААИ дар маҳалли харидори чунин кору хизматрасониҳо пардохт мегардад.

4. Тағйирот ба банди 2) қисми 1 моддаи 264 Кодекси андоз асосан хусусияти таҳрирӣ ва мушаххаскунанда дошта, дар асоси он ҳама маҳсулоти коркарди пахта бо меъёри стандартҳои ААИ, яъне 14 фоиз андозбандӣ карда мешавад.

5. Дар қисми 11 моддаи 266 Кодекси андоз калимаҳои «воридоти мол» ба калимаҳои «хариди молҳо ва воридоти молҳо» иваз карда шудаанд.

Тибқи ин тағйирот, минбаъд сарфи назар аз муқаррароти дигар қисмҳои моддаи 266 Кодекси андоз, баҳисобгирии ААИ, ки ҳам барои хариди молҳо ва ҳам воридоти молҳо аз ҷониби супорандагони ААИ-и бо фаъолияти савдои яклухт ва чакана, маҳсулоттайёркунӣ, таъминотию фурӯш машғулбуда пардохт гардидааст, танҳо дар давраи ҳисоботии фаро расидани амалиётҳои андозбандишаванда, иҷозат дода мешавад.

6. Дар қисмҳои 1 ва 2 моддаи 267 Кодекси андоз вобаста ба танзим даровардани ба ҳисобгирии ААИ ҳангоми талаф ёфтани неруи барқ

тағйиротҳои зарурӣ ворид карда шуда, қисми 4 ҷиҳати пешниҳоди эълумияи тасҳеҳи ААИ барои тамоми давраи соли тақвимии гузашта илова карда шудааст.

Тибқи тағйироти мазкур мафҳуми талаф ёфтани неруи барқ шарҳ дода шудааст, ки ин дар раванди истеҳсол, интиқол ва тақсимоти неруи барқ талаф ёфтани неруи барқ мебошад. Ҳамчунин дар ин тағйирот мушаххас муайян шудааст, ки меёриҳои талафоти технологияи неруи барқ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Тибқи қисми 4, ки ба моддаи 267 Кодекси андоз илова шудааст, ҳама субъектҳои истифодабарандаи меёри стандартӣ уҳдадор мебошанд, эълумияи тасҳеҳи ААИ-и ҷамбастиро барои тамоми давраи соли тақвимии ҳисоботии гузашта, ҳамасола то 1 апрели соли пас аз анҷоми соли ҳисоботӣ ба мақомоти андоз пешниҳод намояд. Ҳангоми ҳисоб намудани эълумияи тасҳеҳи ҷамбасти соли на ААИ муқаррароти моддаи 268 Кодекси андоз вобаста ба баҳисобгирии маблағи ААИ бояд ба инбат гирифта шавад. Тибқи муқаррароти ин модда ҳангоми дар як давраи ҳисоботӣ анҷом додани амалиётҳои андозбандишаванда ва аз андоз озодкардашуда баҳисобгирии маблағи ААИ бо усули мутаносибӣ барои давраи андоз муайян карда мешавад. Дар ин ҳолат маблағи ААИ-е, ки бо усули мутаносибӣ ба ҳисоб гирифта мешавад, аз рӯи ҳиссаи амалиётҳои андозбандишаванда дар ҳаҷми умумии амалиёт муайян карда мешавад.

Илова ба ин, дар ин эълумияи тасҳеҳӣ амалиётҳои, ки маблағи ААИ қаблан ҳангоми хариди мол (кор, хизматрасонӣ) ба ҳисоб гирифта шудааст, вале онҳо минбаъд бо мақсадҳои муомилоти андозбандинашаванда истифода гардиданд ва тибқи муқаррароти моддаҳои 267-268 Кодекси андоз аз маблағҳои баҳисобгирифташавандаи андоз аз арзиши иловашуда хориҷ карда мешавад, бояд нишон дода шаванд.

V. Оид ба мукамал намудани ҳисоб ва пардохт намудани рентаи содиротӣ (қисмҳои 33-34 моддаи 1 Қонун).

Тибқи тағйирот ба қисми 1 моддаи 323 Кодекси андоз ҳангоми муайян намудани манбаи андози рентаи содиротӣ нархи миёнаи таҳвили мол, ки дар давраи андоз дар биржаи металлҳои Лондон, биржаи металлҳои қиматбаҳои Лондон ё биржаҳои байналмилалӣ (минтақавӣ) дигар ташаккул ёфтааст, ба инбат гирифта мешавад.

Дар ҳолати дар ин биржаҳо муайян нашудани нарх, манбаи андози рентаи содиротӣ дар асоси нархҳои бозории дастрас муайян карда мешавад.

Ба моддаи 326 қисми 3 илова карда шудааст, ки тибқи он агар андозсупоранда дар давоми се моҳи ҳисоботӣ ҳисоботҳои андозиро пешниҳод накунад, маблағи рентаи содиротӣ аз рӯи меёри дар қисми 4 моддаи 37 Кодекси мазкур муқарраршуда, яъне бо меёри ду карата ҳисоб карда мешавад.».

VI. Оид ба мукаммал намудани ҳисоб ва пардохт намудани андоз аз бизнеси бозӣ (қисмҳои 45-46 моддаи 1 Қонун).

1. Тағйиротҳо ба сархатҳои панҷум ва шашуми қисми 2 моддаи 389 Кодекси андоз, сархатҳои дуюм ва сеюми қисми 1 моддаи 391, инчунин дар қисмҳои 1-5 моддаи 392 Кодекси андоз хусусияти таҳрирӣ ва мушахаскунӣ доранд.

Чихати аз байн бурдани духурагиҳо ва машаххас намудани объект ва манбаи андози бизнеси бозӣ дар боби 54 Кодекси андоз калимаҳои «нуқтаи» ба калимаҳои «хазинаи» иваз карда шудаанд. Яъне ҳар як хазинаи қабули шартҳо объекти андозбандӣ барои андоз аз бизнеси бозӣ дониста мешаванд.

Инчунин барои мақсадҳои ҳисоб намудани манбаи андоз аз бизнеси бозӣ даромади аз ҳар як объекти андозбандӣ (ҳар ба фурӯш баровардани лотереяҳо) дар назар дошташуда истифода мешавад.

Ба зами ин, меёри андоз барои объектҳои бизнеси бозӣ, ки мустақиман тавассути сомонии бизнеси бозии идораи букмекерӣ амалӣ карда мешавад, дар алоҳидагӣ барои ҳар яки онҳо ба андозаи на камтар аз 5000 нишондиҳанда барои ҳисобҳо муқаррар карда мешаванд. Меёри андоз барои намудҳои дигари сомонии бизнеси бозӣ ва субъектҳои дигаре, ки тавассути шабакаҳои иҷтимоӣ ба ташкил ва гузаронидани лотереяҳо ва ҳар гуна бозиҳои бурднок машғул мебошанд, аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муайян карда мешавад.

Бо назардошти тавзеҳоти дар боло қайдгардида сарраёсатҳо ва раёсатҳои дастгоҳи марказӣ ва мақомоти ҳудудии андоз вазифадор карда мешаванд, ки тамоми кормандон ва субъектҳои хочагидорӣ тобеи ҳудро бо мактуби дастурии мазкур шинос намуда, доир ба он бо иштироқи андозсупорандагон корҳои фаҳмондадихӣ баргузор намоянд.

Раис

Н.Давлатзода